

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ಥಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಶೋಕವನಿಕಾಯಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತಸ್ಯಾಃ ಶೋಭಾಯಾ
ದರ್ಶನಮೇಕಸ್ಮಿನ್ನಶೋಕೇ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನೀಭೂತೇನ ಹನುಮತಾ ತತ ಏವ ತಸ್ಯಾ
ಅನುಸಂಧಾನಂ

ಸ ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮನಸಾ ಚಾಧಿಗಮ್ಯ ತಾಂ |
ಅವಪ್ಲುತೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಂ ತಸ್ಯ ವೇಶ್ಮನಃ || 5.14.1 ||

ಸ ತು ಸಂಹೃಷ್ಟಸರ್ವಾಂಗಃ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥೋ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರಾನ್ ವಸಂತಾದೌ ದದರ್ಶ ವಿವಿಧಾನ್ ದ್ರುಮಾನ್ || 5.14.2 ||

ಸಾಲಾನಶೋಕಾನ್ ಭವ್ಯಾಂಶ್ಚ ಚಂಪಕಾಂಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾನ್ |
ಉದ್ದಾಲಕಾನ್ ನಾಗವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚೂತಾನ್ ಕಪಿಮುಖಾನಪಿ || 5.14.3 ||

ತಥಾಽಮ್ರವಣಸಂಪನ್ನಾನ್ ಲತಾಶತಸಮನ್ವಿತಾನ್ |
ಜ್ಯಾಮುಕ್ತ ಇವ ನಾರಾಚಃ ಪುಪ್ಲವೇ ವೃಕ್ಷವಾಟಿಕಾಂ || 5.14.4 ||

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವಿಚಿತ್ರಾಂ ತಾಂ ವಿಹಗೈರಭಿನಾದಿತಾಂ |
ರಾಜತೈಃ ಕಾಂಚನೈಶ್ಚೈವ ಪಾದಪೈಃ ಸರ್ವತೋ ವೃತಾಂ || 5.14.5 ||

ವಿಹಗೈರ್ಮೃಗಸಂಘೈಶ್ಚ ವಿಚಿತ್ರಾಂ ಚಿತ್ರಕಾನನಾಂ |
ಉದಿತಾದಿತ್ಯಸಂಕಾಶಾಂ ದದರ್ಶ ಹನುಮಾನ್ ಬಲೀ || 5.14.6 ||

ವೃತಾಂ ನಾನಾವಿದೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಪುಷ್ಪೋಪಗಫಲೋಪಗೈಃ |
ಕೋಕಿಲೈರ್ಭೃಂಗರಾಜೈಶ್ಚ ಮತ್ತ್ಯೇನಿತ್ಯನಿಷೇವಿತಾಂ || 5.14.7 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನುಜಾಂ ಕಾಲೇ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಮದಾಕುಲಾಂ |
ಮತ್ತಬರ್ಹಿಣಸಂಘುಷ್ಣಾಂ ನಾನಾದ್ವಿಜಗಣಾಯುತಾಂ || 5.14.8 ||

ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ವರಾರೋಹಾಂ ರಾಜಪುತ್ರೀಮನಿಂದಿತಾಂ |
ಸುಖಪ್ರಸುಪ್ತಾನ್ ವಿಹಗಾನ್ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 5.14.9 ||

ಉತ್ಪತದ್ಭಿರ್ವಿಜಗಣೈಃ ಪಕ್ಷೈರ್ವಾತ್ಮೈಃ ಸಮಾಹತಾಃ |
ಅನೇಕವರ್ಣಾ ವಿವಿಧಾ ಮುಮುಚುಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಯಃ || 5.14.10 ||

ಪುಷ್ಪಾವಕೀರ್ಣಃ ಶುಶುಭೇ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಅಶೋಕವನಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಪುಷ್ಪಮಯೋ ಗಿರಿಃ || 5.14.11 ||

ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಭಿಧಾವಂತಂ ವೃಕ್ಷಖಂಡಗತಂ ಕಪಿಂ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ವಸಂತ ಇತಿ ಮೇನಿರೇ || 5.14.12 ||

ವೃಕ್ಷೇಭ್ಯಃ ಪತಿತ್ಯೈಃ ಪುಷ್ಪೈರವಕೀರ್ಣಾಃ ಪೃಥಗ್ವಿಧೈಃ |
ರರಾಜ ವಸುಧಾ ತತ್ರ ಪ್ರಮದೇವ ವಿಭೂಷಿತಾ || 5.14.13 ||

ತರಸ್ವಿನಾ ತೇ ತರವಸ್ತರಸಾ ಬಹು ಕಂಪಿತಾಃ |
ಕುಸುಮಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಸಸೃಜುಃ ಕಪಿನಾ ತದಾ || 5.14.14 ||

ನಿರ್ದೂತಪತ್ರಶಿಖರಾಃ ಶೀರ್ಣಪುಷ್ಪಫಲದ್ರುಮಾಃ |
ನಿಕ್ಷಿಪ್ತವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾ ಧೂರ್ತಾ ಇವ ಪರಾಜಿತಾಃ || 5.14.15 ||

ಹನೂಮತಾ ವೇಗವತಾ ಕಂಪಿತಾಸ್ತೇ ನಗೋತ್ತಮಾಃ |
ಪುಷ್ಪಪತ್ರಫಲಾನ್ಯಾಶು ಮುಮುಚುಃ ಫಲಶಾಲಿನಃ || 5.14.16 ||

ವಿಹಂಗಸಂಘೈರ್ಹೀನಾಸ್ತೇ ಸ್ಕಂಧಮಾತ್ರಾಶ್ರಯಾ ದ್ರುಮಾಃ |
ಬಭೂವುರಗಮಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಾರುತೇನ ವಿನಿರ್ಧುತಾಃ || 5.14.17 ||

ವಿಧೂತಕೇಶೀ ಯುವತಿಯಥಾ ಮೃದಿತವರ್ಣಕಾ |
ನಿಪೀತಶುಭದಂತೋಷ್ಠೀ ನಖೈರ್ದಂತೈಶ್ಚ ವಿಕ್ಷತಾ || 5.14.18 ||

ತಥಾ ಲಾಂಗೂಲಹಸ್ತೈಸ್ತು ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮರ್ದಿತಾ |
ತಥೈವಾಶೋಕವನಿಕಾ ಪ್ರಭಗ್ನವನಪಾದಪಾ || 5.14.19 ||

ಮಹಾಲತಾನಾಂ ದಾಮಾನಿ ವ್ಯಧಮತ್ ತರಸಾ ಕಪಿಃ |
ಯಥಾ ಪ್ರಾವೃಷಿ ವೇಗೇನ ಮೇಘಜಾಲಾನಿ ಮಾರುತಃ || 5.14.20 ||

ಸ ತತ್ರ ಮಣಿಭೂಮೀಶ್ಚ ರಾಜತೀಶ್ಚ ಮನೋರಮಾಃ |
ತಥಾ ಕಾಂಚನಭೂಮೀಶ್ಚ ವಿಚರನ್ ದದೃಶೇ ಕಪಿಃ || 5.14.21 ||

ವಾಪೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಕಾರಾಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಪರಮವಾರಿಣಾ |
ಮಹಾರ್ಹೈರ್ಮಣಿಸೋಪಾನ್ಯೈರುಪಪನ್ನಾಸ್ತತಸ್ತತಃ || 5.14.22 ||

ಮುಕ್ತಾಪ್ರವಾಲಸಿಕತಾಃ ಸ್ಫಾಟಿಕಾಂತರಕುಟ್ಟಿಮಾಃ |
ಕಾಂಚನೈಸ್ತರುಭಿಶ್ಚಿತ್ತೈಸ್ತೀರಜೈರುಪಶೋಭಿತಾಃ || 5.14.23 ||

ಬುದ್ಧಪದ್ಮೋತ್ಪಲವನಾಶ್ಚಕ್ರವಾಕೋಪಶೋಭಿತಾಃ |
ನತ್ಯೂಹರುತಸಂಘುಷ್ಟಾ ಹಂಸಸಾರಸನಾದಿತಾಃ || 5.14.24 ||

ದೀರ್ಘಾಭಿದ್ರುಮಯುಕ್ತಾಭಿಃ ಸರಿದ್ಭಿಶ್ಚ ಸಮಂತತಃ |
ಅಮೃತೋಪಮತೋಯಾಭಿಃ ಶಿವಾಭಿರುಪಸಂಸ್ಕೃತಾಃ || 5.14.25 ||

ಲತಾಶತ್ರೆವತತಾಃ ಸಂತಾನಕುಸುಮಾವೃತಾಃ |
ನಾನಾಗುಲ್ಮಾವೃತವನಾಃ ಕರವೀರಕೃತಾಂತರಾಃ || 5.14.26 ||

ತತೋಽಂಬುಧರಸಂಕಾಶಂ ಪ್ರವೃದ್ಧಶಿಖರಂ ಗಿರಿಂ |
ವಿಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಕೂಟೈಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ ಪರಿವಾರಿತಂ || 5.14.27 ||

ಶಿಲಾಗೃಹೈರವತತಂ ನಾನಾವೃಕ್ಷಸಮಾವೃತಂ |
ದದರ್ಶ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲೋ ರಮ್ಯಂ ಜಗತಿ ಪರ್ವತಂ || 5.14.28 ||

ದದರ್ಶ ಚ ನಗಾತ್ ತಸ್ಮಾನ್ನದೀಂ ನಿಪತಿತಾಂ ಕಪಿಃ |
ಅಂಕಾದಿವ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಪತಿತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಂ || 5.14.29 ||

ಜಲೇ ನಿಪತಿತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಪಾದಪೈರುಪಶೋಭಿತಾಂ |
ವಾರ್ಯಮಾಣಾಮಿವ ಕ್ರುದ್ಧಾಂ ಪ್ರಮದಾಂ ಪ್ರಿಯಬಂಧುಭಿಃ || 5.14.30 ||

ಪುನರಾವೃತ್ತತೋಯಾಂ ಚ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಪ್ರಸನ್ನಾಮಿವ ಕಾಂತಸ್ಯ ಕಾಂತಾಂ ಪುನರುಪಸ್ಥಿತಾಂ || 5.14.31 ||

ತಸ್ಯಾದೂರಾತ್ ಸ ಪದ್ಮಿನೋ ನಾನಾದ್ವಿಜಗಣಾಯುತಾಃ |
ದದರ್ಶ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲೋ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 5.14.32 ||

ಕೃತ್ರಿಮಾಂ ದೀರ್ಘಿಕಾಂ ಚಾಪಿ ಪೂರ್ಣಾಂ ಶೀತೇನ ವಾರಿಣಾ |
ಮಣಿಪ್ರವರಸೋಪಾನಾಂ ಮುಕ್ತಾಸಿಕತಶೋಭಿತಾಂ || 5.14.33 ||

ವಿವಿಧೈರ್ಮೃಗಸಂಘೈಶ್ಚ ವಿಚಿತ್ರಾಂ ಚಿತ್ರಕಾನನಾಂ |
ಪ್ರಾಸಾದೈಃ ಸುಮಹದ್ಭಿಶ್ಚ ನಿರ್ಮಿತೈರ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 5.14.34 ||

ಕಾನನೈಃ ಕೃತ್ರಿಮೈಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವತಃ ಸಮಲಂಕೃತಾಂ |
ಯೇ ಕೇಚಿತ್ ಪಾದಪಾಸ್ತತ್ರ ಪುಷ್ಪೋಪಗಘಲೋಪಗಾಃ || 5.14.35 ||

ಸಚ್ಚತ್ರಾಃ ಸವಿತರ್ದೀಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಸೌವರ್ಣವೇದಿಕಾಃ |
ಲತಾಪ್ರತಾನ್ಯೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಪರ್ಣೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿರ್ವೃತಾಂ || 5.14.36 ||

ಕಾಂಚನೀಂ ಶಿಂಶಪಾಮೇಕಾಂ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ವೃತಾಂ ಹೇಮಮಯೀಭಿಸ್ತು ವೇದಿಕಾಭಿಃ ಸಮಂತತಃ || 5.14.37 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯದ್ ಭೂಮಿಭಾಗಾಂಶ್ಚ ನಗಪ್ರಸ್ತವಣಾನಿ ಚ |
ಸುವರ್ಣವೃಕ್ಷಾನಪರಾನ್ ದದರ್ಶ ಶಿಖಿಸನ್ನಿಭಾನ್ || 5.14.38 ||

ತೇಷಾಂ ದ್ರುಮಾಣಾಂ ಪ್ರಭಯಾ ಮೇರೋರಿವ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಅಮನ್ಯತ ತದಾ ವೀರಃ ಕಾಂಚನೋಽಸ್ಮೀತಿ ಸರ್ವತಃ || 5.14.39 ||

ತಾನ್ ಕಾಂಚನಾನ್ ವೃಕ್ಷಗಣಾನ್ ಮಾರುತೇನ ಪ್ರಕಂಪಿತಾನ್ |
ಕಿಂಕಿಣೀಶತನಿಘೋಷಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗಮತ್ || 5.14.40 ||

ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರಾನ್ ರುಚಿರಾಂಸ್ತರುಣಾಂಕುರಪಲ್ಲವಾನ್ |
ತಾಮಾರುಹ್ಯ ಮಹಾವೇಗಃ ಶಿಂಶಪಾಂ ಪರ್ಣಸಂವೃತಾಂ || 5.14.41 ||

ಇತೋ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವೈದೇಹೀಂ ರಾಮದರ್ಶನಲಾಲಸಾಂ |
ಇತಶ್ಚೇತಶ್ಚ ದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಸಂಪತಂತೀಂ ಯದೃಚ್ಛಯಾ || 5.14.42 ||

ಅಶೋಕವನಿಕಾ ಚೇಯಂ ದೃಢಂ ರಮ್ಯಾ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಚಂದನೈಶ್ಚಂಪಕೈಶ್ಚಾಪಿ ಬಕುಲೈಶ್ಚ ವಿಭೂಷಿತಾ || 5.14.43 ||

ಇಯಂ ಚ ನಲಿನೀ ರಮ್ಯಾ ದ್ವಿಜಸಂಘನಿಷೇವಿತಾ |
ಇಮಾಂ ಸಾ ರಾಜಮಹಿಷೀ ನೂನಮೇಷ್ಯತಿ ಜಾನಕೀ || 5.14.44 ||

ಸಾ ರಾಮಾ ರಾಜಮಹಿಷೀ ರಾಘವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾ ಸತೀ |
ವನಸಂಚಾರಕುಶಲಾ ಧ್ರುವಮೇಷ್ಯತಿ ಜಾನಕೀ || 5.14.45 ||

ಅಥವಾ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀ ವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿಚಕ್ಷಣಾ |
ವನಮೇಷ್ಯತಿ ಸಾದ್ಯೇಹ ರಾಮಚಿಂತಾಸುಕರ್ಶಿತಾ || 5.14.46 ||

ರಾಮಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಾ ಸಾ ದೇವೀ ವಾಮಲೋಚನಾ |
ವನವಾಸರತಾ ನಿತ್ಯಮೇಷ್ಯತೇ ವನಚಾರಿಣೀ || 5.14.47 ||

ವನೇಚರಾಣಾಂ ಸತತಂ ನೂನಂ ಸ್ಪೃಹಯತೇ ಪುರಾ |
ರಾಮಸ್ಯ ದಯಿತಾ ಚಾರ್ಯಾ ಜನಕಸ್ಯ ಸುತಾ ಸತೀ || 5.14.48 ||

ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಮನಾಃ ಶ್ಯಾಮಾ ಧ್ರುವಮೇಷ್ಯತಿ ಜಾನಕೀ |
ನದೀಂ ಚೇಮಾಂ ಶುಭಜಲಾಂ ಸಂಧ್ಯಾರ್ಥೇ ವರವರ್ಣಿನೀ || 5.14.49 ||

ತಸ್ಯಾಶ್ಚಾಪ್ಯನುರೂಪೇಯಮಶೋಕವನಿಕಾ ಶುಭಾ |
ಶುಭಾಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮ್ಮತಾ || 5.14.50 ||

ಯದಿ ಜೀವತಿ ಸಾ ದೇವೀ ತಾರಾಧಿಪನಿಭಾನನಾ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಸಾವಶ್ಯಮಿಮಾಂ ಶೀತಜಲಾಂ ನದೀಂ || 5.14.51 ||

ಏವಂ ತು ಮತ್ತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣೋ ಮನುಜೇಂದ್ರಪತ್ನೀಂ |

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ದದರ್ಶ ಸರ್ವಂ

ಸುಪುಷ್ಪಿತೇ ಪರ್ಣಘನೇ ನಿಲೀನಃ || 5.14.52 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ

ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||